

Dogovor Vlade RS in socialnih partnerjev k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju

Predstavniki Vlade Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS), delodajalcev in delojemalcev (v nadaljnjem besedilu: socialni partnerji) soglasno sprejemajo ta dogovor z namenom doslednega spoštovanja vsebine in nadaljnjega postopka glede obravnave dogovorjenih zakonodajnih sprememb v okviru Pogajalske skupine Ekonomsko-socialnega sveta (v nadaljnjem besedilu: ESS) za pripravo sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja:

1. Vlada RS in socialni partnerji uvodoma ugotavljajo, da je ESS dne 13. januarja 2023 oblikoval Pogajalsko skupino ESS za pripravo sprememb na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: pogajalska skupina).
2. Vlada RS in socialni partnerji v nadaljevanju ugotavljajo, da je bila dne 4. julija 2024 sprejeta Deklaracija Vlade RS in socialnih partnerjev o spoštovanju in spodbujanju socialnega dialoga (v nadaljnjem besedilu: deklaracija), z namenom doslednega spoštovanja Pravil o delovanju ESS in zagotavljanja enakopravnega tripartitnega socialnega dialoga pri obravnavanju predpisov, strateških vprašanj ter dokumentov in ukrepov, ki se nanašajo na ekonomsko in socialno politiko, ki naj prispeva k vsesplošni blaginji v Republiki Sloveniji.
3. Vlada RS se je z deklaracijo med drugim zavezala, da bo na ESS usklajena stališča, mnenja in priporočila k delovnim gradivom, osnutkom in predlogom zakonov in uredb s področja delovanja ESS povzela v mnenju Vlade RS na način, da bo iz mnenja jasno razvidno, kaj so usklajena stališča, mnenja in priporočila ESS, in se nanje sklicevala v nadaljnjih postopkih v Državnem zboru Republike Slovenije.
4. Vlada RS in socialni partnerji so se z deklaracijo zavezali, da bo področje pokojninskega zavarovanja ena izmed vsebinskih tem, ki jih bodo v skladu s Pravili o delovanju ESS ter deklaracijo naslovili v okviru prvih treh sej ESS. V pogajanjih so smiselno upoštevali usklajena izhodišča za prenovo sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Republiki Sloveniji iz leta 2017.
5. Vlada RS in socialni partnerji so v okviru pogajalske skupine obravnavali predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona), ki je bil obravnavan na 21 sejah delovnega telesa od 20. septembra 2024 do 24. marca 2025.
6. Vlada RS in socialni partnerji soglašajo, da je osnovni namen sprememb in dopolnitev predloga zakona priprava sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja na demografski prehod, ki bo po pričakovanjih v Sloveniji potekal še naslednja tri desetletja, glavni cilji pri tem pa so doseči dostojnost pokojnin, javnofinančno vzdržnost ter krepitev zaupanja v sistem. Dodatni cilj je poenostaviti sistem oz. povečati njegovo razumljivost, kjer je to mogoče.
7. S podpisom tega dogovora podpisniki soglašajo z zakonodajnimi spremembami z dne 24. marca 2025 v obsegu, dogovorjenem v okviru pogajalske skupine in povzetem v predlogu zakona, ki je priloga k temu dogovoru (čistopis predloga zakona in obrazložitev, prejeto dne 26. marca 2025).
8. Podpisniki se zavezujejo, da bodo javno izrazili svoje soglasje z dogovorjenimi zakonodajnimi spremembami ter da se bodo vzdržali vsakega ravnanja, ki bi nasprotovalo sprejetju sprememb iz predloga zakona ali ga kakor koli oviralo.

9. Vlada RS in socialni partnerji izrecno sprejemajo naslednje zaveze:

- Vlada RS se zavezuje, da bo pri pripravi predloga zakona v naslednjih fazah zakonodajnega postopka dosledno upoštevala določila tega dogovora in skupna stališča, sprejeta na ESS in da bo storila vse, kar je v njeni moči, da bo predlog zakona na Vladi RS in v Državnem zboru sprejet v takšni vsebini, kot je bila usklajena s socialnimi partnerji.
- Vlada RS se zavezuje, da bodo morebitne nadaljnje vsebinske spremembe in dopolnitve predloga zakona, vključno s spremembami, ki bi bile predlagane kot odziv na javno obravnavo o spremembah in dopolnitvah predloga zakona, vključene v predlog zakona izključno pod pogojem, da bodo dogovorjene in vsebinsko usklajene v soglasju med socialnimi partnerji in Vlado RS.
- Socialni partnerji bodo svojo podporo dogovorjenim zakonskim rešitvam izrazili med obravnavo v Državnem zboru RS, vključno z obravnavo na matičnem delovnem telesu Državnega zbora RS, podpirali bodo dogovorjene zakonske rešitve tudi v razpravi in glasovanju v Državnem svetu RS ter v primeru morebitnega naknadnega zakonodajnega referendumu.

10. V zvezi z vsebinami, ki do dne podpisa tega dogovora še niso bile dokončno dogovorjene, se Vlada RS in socialni partnerji zavezujejo:

- Socialni partnerji se zavezujejo, da si bodo do uveljavitve zakonodajnih sprememb z Vlado RS prizadevali določiti merila in kriterije iz četrtega odstavka 199. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US, 133/23 in 109/24 – ZMEPIZ-1B; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), ki bodo podlaga za to, da Vlada RS do 31. decembra 2026 v soglasju s socialnimi partnerji sprejme Uredbo o merilih in kriterijih za določitev delovnih mest, za katere je obvezna vključitev v dodatno pokojninsko zavarovanje. Pri tem bodo preučene tudi možnosti za čimprejšnje vključevanje poklicev s področja zdravstva in socialnega varstva ter možnosti uvedbe diferencirane dodane dobe in usklajevanja poklicnih pokojnin.
- Socialni partnerji se zavezujejo, da bodo z Vlado RS med pogajanja o Zakonu o trgu dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23 in 62/24 – ZUOPUE) ali v okviru morebitnih drugih zakonodajnih sprememb iskali soglasne rešitve o ukrepih, ki bi ohranjali zdravje in delovno zmožnost starejših delavcev ter omogočili postopen prehod iz delovne aktivnosti v upokojitvev.
- Vlada RS in socialni partnerji se zavezujejo, da bodo v času javne razprave in do sprejetja predloga zakona s strani Vlade RS iskali soglasne rešitve v zvezi z določbami o prostovoljnem dodatnem pokojninskem zavarovanju, zlasti v zvezi z obveznostjo oblikovanja pokojninskega načrta kolektivnega dodatnega zavarovanja, ob upoštevanju potrebe po varovanju položaja obstoječih zavarovancev, in da bodo podana vsa potrebna morebiti manjkajoča pojasnila.
- Vlada RS in socialni partnerji se s ciljem iskanja soglasnih rešitev zavezujejo, da bodo po sprejetju in dokončni potrditvi predloga zakona obudili razpravo o demografskem skladu in pridobivanju novih virov za zagotavljanje dodatnih prihodkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.
- Vlada RS se zavezuje, da bo do sprejetja predloga zakona s strani Vlade RS v njegove prehodne določbe vključila spremembe zakonodaje s področja socialnega varstva, s

katero bo prilagodila varstveni dodatek tako, da bo ta postal letna pravica, ki se podaljšuje po uradni dolžnosti (podobno, kot velja pri otroškem dodatku), in da bo za upokojenke/upokojenke razbremenjen preverjanja možnosti preživljanja s strani polnoletnih otrok.

- Vlada RS se zavezuje, da bo s socialnimi partnerji iskala soglasne rešitve za spremembo davčne obravnave dokupa pokojninske dobe za delavca s strani delodajalca, ko predpisi s področja delovnih razmerij tak dokup obravnavajo kot enega od ukrepov za omilitev škodljivih posledic prenehanja delovnega razmerja.
11. Vlada RS in socialni partnerji soglašajo, da se (po sprejemu zakona) pri odpiranju razprav o ukrepih na davčnem področju razpravlja o celotni javnofinančni sliki, vključno s spremembami na področju prispevnih stopenj tako delodajalcev kot delavcev. Vlada RS in socialni partnerji soglašajo, da se brez soglasja socialnih partnerjev ne spreminja nobena od prispevnih stopenj.
 12. Vlada RS se zavezuje, da bo za namene spremljanja javnofinančne vzdržnosti izdatkov za pokojnine redno, najmanj pa vsakih pet let, z gibanjem dejanskih prihodkov in odhodkov sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja glede na simulacijo dolgoročne projekcije seznanila socialne partnerje in z njimi opravila razpravo o morebitnih ukrepih ali spremembah. Vlada RS in socialni partnerji soglašajo, da se zaveza iz te (12.) točke vključiti v predlog zakona.

Priloga:

- Čistopis predloga zakona in obrazložitev, prejeto dne 26. marca 2025

Vsi podpisniki tega dogovora se zavezujejo k njegovemu spoštovanju ter da bomo vse morebitne spremembe določali sporazumno.

Ljubljana, 2. 4. 2025

Delodajalci:

Združenje delodajalcev Slovenije
Marjan Trobš

Gospodarska zbornica Slovenije
Vesna Nahtiga

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Blaž Cvar

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije
Marko Lotrič

Trgovinska zbornica Slovenije
mag. Marija Lah

TRGOVINSKA ZBORNICA SLOVENIJE
Dolžičeva cesta 16, 1000 Ljubljana

Sindikati:

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
Lidija Jerkič

Konfederacija sindikatov Slovenije Pergam
Jakob Počivavšek

Konfederacija novih sindikatov Slovenije
Neodvisnost
Evelin Tožbar

Slovenska zveza sindikatov – Alternativa
Zdenko Lorber

Zveza delavskih sindikatov Slovenije Solidarnost
Matic Kastelec

Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije
Branimir Štrukelj

Vlada Republike Slovenije:

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Luka Mesec

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Matjaž Har

Ministrstvo za finance
Klemen Boštjančič

